

רק כך אפשר להבטיח פירוז של הרצועה מנשק

written by מאיר בן שבת | 09.01.2024

המלחמה לא תמה! אנחנו אמנם מציינים את סיומם של שלושה חודשי לחימה אינטנסיביים, שבהם הושגו הישגים מבצעיים יפים, אך לפנינו עוד מלאכה רבה עד להשגת המטרות. עלינו לגלות נחישות, להמשיך לחזק ולתמוך בכוחות הפועלים בשטח ולא לעמוד עם סטופר ביד. עלינו לדבוק במטרות שנקבעו בלי להתפשר. צריך לצפות ערב ובוקר בסרטים מאירועי ה-7 באוקטובר ולזכור כי זוהי מלחמת אין-ברירה, שנכפתה עלינו והחלה בתנאי פתיחה קשים ביותר ודווקא משום כך אנחנו חייבים לסיים אותה בניצחון מובהק.

יש שורה של אתגרים ודילמות בנוגע להמשך:

א. ההתמודדות עם רשת המנהרות [?] איננו יכולים להרשות את קיומה של רשת המנהרות המפלצתית של חמאס, על כל תכולתה, ברצועת-עזה. מצד שני, המחיר על חשיפת הרשת הזו והשמדתה [?] הוא יקר. המשך המאמץ לטיפול שיטתי במנהרות, יאריך את הלחימה, יגבה מחירים נוספים מכוחותינו וגם יגביר את הלחץ המדיני על ישראל. כדי שלא להיכנס לסד של זמנים ועל מנת להפנות את הלחצים בעניין זה אל האויב, עלינו להבהיר שכל עוד יהיו מנהרות [?] מצב הלחימה יימשך. מרחב, שיש בו מנהרות, הוא "מרחב-מזוהם". יש להגדירו כ"אזור לחימה" ומי שיימצא בו ייחשב אויב ויטופל כך, ללא תלות בנוכחות פיסית של כוחות היבשה באזורים הללו (כגון על ידי תקיפה מהאוויר). כל זאת, עד לפירוק המנהרות, וללא הגבלת זמן.

תושבי עזה העיר וצפון הרצועה לא יוכלו לחזור לבתיהם (למה שנשאר מהם) כל עוד יש מתחתן מנהרות. מלבד התועלת שבכך להתמודדות עם המנהרות, יש להניח כי הדבר יגביר את הלחץ על חמאס.

ב. האתגר השני: רפיח וציר "פילדלפי" [?] למדנו על בשרינו שלא ניתן למנוע הברחות אמל"ח לרצועת עזה בלי שליטה אפקטיבית על ציר פילדלפי ועל מעבר הגבול בין עזה למצרים. ההסתמכות על הסדרים אחרים בתחום הזה [?] נחלה כישלון חרוץ. כל עוד תימשך זרימה חופשית של אמל"ח מסיני לרצועת-עזה, לא ניתן יהיה להבטיח את פירוזה הביטחוני של הרצועה ולא יהיה ערך רב למאמצים שצה"ל והשב"כ ישקיעו באיתור והשמדת האמל"ח שבתוך הרצועה. לכן, נדרש חיץ אפקטיבי בין עזה למצרים, בפיקוח או בשליטה ישראלית.

אינני סבור שהמצרים יתנגדו לכך. ההיפך הוא הנכון. חיץ כזה ישרת גם את האינטרס של הביטחון הלאומי המצרי, למנוע הגעתם של מחבלי חמאס מעזה לשטח מצרים. כזכור, תנועת "האחים המוסלמים" היא היריב המר של השלטון המכהן וחמאס היא הקבוצה המזויינת החזקה ביותר של תנועה זו. יתרה מכך, האינטרס המצרי הוא למנוע את הגעתם של אנשי חמאס אפילו

לשטח סיני. בעבר הלא רחוק, הקשר בין גורמי חמאס מעזה לגורמי הג'יהאד העולמי בסיני, העצים את האיום הביטחוני כלפי הכוחות המצריים. בהנחה שניתן יהיה להגיע עם המצרים להבנות בסוגיה זו, עדיין יידרש מענה לשני אתגרים מבצעיים: האחד נוגע לאופן בו ניתן יהיה לפעול צבאית במרחב רפיח שקלט לתוכו אלפים רבים של תושבים שפוננו מצפון הרצועה. האתגר המבצעי השני קשור לשיטה שבה ניתן יהיה להגן בבטחה, לאורך זמן, על רצועת הגבול הצרה.

ג. **האתגר השלישי: צמצום נזקי הסיוע ההומניטארי:** רבות דובר על המחיר שישראל משלמת על הכנסתו של סיוע הומניטארי לרצועה. בהנחה שזהו תנאי בל יעבור לתמיכתה וסיועה של ארה"ב, עדיין ניתן להשפיע על כך שחמאס לא ייהנה מהרווחים הרבים שהוא מפיק מכך כיום.

1. ראשית, עוד לא מאוחר להגדיר בתוך הרצועה **אזור "דה-אסקלציה" שבו ורק בו ניתן יהיה לקבל ולהושיט סיוע הומניטארי**. ישראל תוכל לאפשר לכל המעוניין בכך להכניס לאזור זה סיוע הומניטארי ולהזמין את תושבי הרצועה לבוא להנות מכך, בתוך גבולותיו של אזור זה.

2. שנית, גם במתכונת הנוכחית ² אין שום סיבה לאפשר לחמאס לשלוט בחלוקת הסיוע ובדרך זו לשמר את כוחה ואת שליטתה. על ישראל לפגוע בכל שוטר או פעיל אחר של חמאס שמשתלט על הסיוע ההומניטארי או מעורב בחלוקתו.

ובכלל בעניין הזה צריך לזכור: **אי אפשר למוטט את הממשל אם משאירים את שוטרו להמשיך לאכוף את מרותו ולשלוט במשאבים שמיועדים לציבור**. צריך לתקוף את מתקני המשטרה, בתי הסוהר וכל מי שפועל מטעם ממשל חמאס. אין לחשוש מחוסר הסדר היווצר בשל כך. זו הדרך היחידה שתביא למיטוט אמיתי (ולא למראית עין) של הממשל.

החטופים שעדיין נמצאים בשבי חמאס

הלחץ הצבאי הוא הדרך היחידה שבה ניתן יהיה לקדם את הסיכויים לשחרור חטופים. טועה מי שחושב שחמאס יסתפק בעסקה בנוסח "הפסקת המלחמה וכולם תמורת כולם". זה לא יספיק לו מול החורבן שהוא המיט על הרצועה ולכן הוא ישתמש בחטופים כדי לסחוט התחייבויות ליציאה מוחלטת של צה"ל מכל שטחי הרצועה, למניעת פעולות סיכול ומעל הכל ³ לתהליך של שיקום. היענות לכך תשאיר את רצועת עזה על מנהרותיה וחימושה, ללא פירוז ביטחוני, עם הגבלות על פעילות צה"ל וכשחמאס ממשיך להיות גורם הכוח הרצוני. האם ישראל תוכל לקבל עמדה כזו? ⁴ כנראה שלא ולכן ⁵ צריך להגביר את הלחץ הצבאי, בזהירות המתחייבת אבל באופן שיוביל את חמאס למציאות דומה לזו שדחקה אותה לבקש את העסקה הקודמת. הפעילות הצבאית בשטח כמובן יכולה לייצר גם הזדמנויות מבצעיות.

החיסולים שישראל מבצעת בעיקר בצפון

העדות הטובה ביותר לאפקטיביות של הכלי הזה היא התגובה של חיזבאללה. אפשר ללמוד ממנה עד כמה הארגון נלחץ בעקבות החיסולים האחרונים.

פגיעה בדרג המפקדים של האויב היא מרכיב חיוני במאבק בו. היא נדרשת כדי לשבש את הפיקוד והשליטה, להפריע להתנהלותו ולמימוש תוכניותיו, להוציא מהמגרש שחקנים יעילים ובעלי ניסיון, להרתיע כל אחד מהמנהיגים והמפקדים שפועלים נגדנו, לשלוח איתות למדינות המארחות אותם ולפגוע במורל האויב וברוח של לוחמיו ואנשיו .

אם ניקח כדוגמה את חיסולו של עארורי (שלגביו לא נלקחה אחריות רשמית של ישראל), אז הוא זוהי מכה מוראלית להנהגת חמאס, בפרט לאחר שנוצר הרושם שאנשיה בחו"ל נהנים מחסינות- בפועל מפני פגיעתה של ישראל, זוהי גם פגיעה כואבת ליכולת הארגונית והמבצעית של הארגון. כזכור ² עארורי היה גורם דומיננטי בגיבוש מדיניות הארגון, אבל יותר מכך הכוין באופן אישי את הפעלת הזרוע שהניעה פיגועים מיו"ש והוביל תהליכים משמעותיים לבניית הכוח הצבאי של הארגון.

שלישית, זהו איתות ברור למנהיגי חמאס האחרים בחו"ל ³ "אתם הבאים בתור!" אסמעיל הניה, חאלד משעל, אוסאמה חמדאן ובכירים נוספים, מבינים כעת כי ישראל לא רק מאיימת. יש להניח שזה מאלץ אותם לשנות את דפוס פעילותם, לצמצם את תנועותיהם ולהגדיל את תשומות אבטחה. זוהי משקולת מכבידה על רגליהם.

החיסול הזה גם הוכיח את רצינות הצהרותיה של ישראל על כך שהמאבק בחמאס לא מוגבל גיאוגרפית. מדינות המארחות את ראשי הנחש יצטרכו להניח שכשם שזה קרה בלבנון זה יכול להתרחש גם בשטחן.

לא פחות חשוב מכל אלה הוא המסר שהחיסול הזה העביר לחיזבאללה. ביצעו בלב ביירות למרות אזהרותיו הפומביות של נסראללה מבהיר ש אין יותר אזורים "חסינים". היכולות שאפשרו הגעה מדויקת ליעדים, אמורות להדיר שינה מעיניו של נסראללה.

את התגובה של חיזבאללה ראינו הבוקר. חילופי המהלומות באש לא נשארים באותה רמה. גם אם שני הצדדים אינם רוצים להגיע למלחמה, יש דינמיקה של הסלמה שיכולה להוביל לכך. בשום אופן אין להבין מדבריי שעלינו להבליג או להחליש את תגובתנו, ההיפך מכך. עלינו להמשיך במדיניות הנוכחית ולהיות מוכנים לאפשרות שתתלקח מערכה רחבה.

גם כאן זוהי מלחמת אין ברירה. חיזבאללה נכנס למלחמה לא לו! הוא ראה זאת כהזדמנות להכות בנו לצד חמאס, מתוך הנחה שהחברה הישראלית מפורקת וחלושה. שני הארגונים רואים מולם עם שקם פְּלָבִיא, חברה מלוכדת וסולידרית שמתייצבת נגד מבקשי נפשה, צבא שמתעשת במהירות ומפעיל מכונת מלחמה אימתנית ומשומנת ועורף שמסדר איתנות, תומך בחזית, ונחוש להמשיך עד לניצחון. מתוך הזוועות והכישלון של ה-7 באוקטובר נחשף גרעין הדי. אנ. אי. שלנו, שבו שזורים יחד גבורה ואחדות. ואת זה רואים כעת גם אויבינו.

הראיון המלא פורסם בגלובס, בתאריך 9.1.2024.